

Metakognitívny tréning (MCT)

MCT 7 A – Unáhlené závery II

© Moritz, Woodward & Kotrc (9|22)

www.uke.de/mct

Používanie týchto obrázkov v tomto module bolo láskavo povolené umelcami a vlastními copyrightov. Podrobnosti (umelec, názov diela) uvádzajte prosím v závere tejto prezentácie.

Unáhlené závery

Často vyvodzujeme závery bez toho, aby sme poznali celú pravdu.

- Dôvody/výhody: ???
- Nevýhody: ???

Unáhlené závery

Často vyvodzujeme závery bez toho, aby sme poznali celú pravdu.

- Dôvody/výhody: šetrenie času, poskytuje to pocit bezpečia, môžeme pred inými vyzerat' ako rozhodný a schopný ("Zlé rozhodnutie je lepšie ako žiadne rozhodnutie.")
- Nevýhody: ???

Unáhlené závery

Často vyvodzujeme závery bez toho, aby sme poznali celú pravdu.

- Dôvody/výhody: šetrenie času, poskytuje to pocit bezpečia, môžeme pred inými vyzerat' ako rozhodný a schopný ("Zlé rozhodnutie je lepšie ako žiadne rozhodnutie.")
- Nevýhody: riziko, že urobíme nesprávne a nebezpečné rozhodnutie...

Unáhlené závery

V akých situáciách vyvodzujeme závery bez poznania celej pravdy?

Kedy?	Príklad
...keď je náš prístup k informáciám obmedzený	???
...keď máme nejakú predchádzajúcu skúsenosť, z ktorej vychádzame	???
...keď nie je naše rozhodnutie obzvlášť dôležité	???

Unáhlené závery

V akých situáciách vyvodzujeme závery bez poznania celej pravdy?

Kedy?	Príklad
...keď je náš prístup k informáciám obmedzený	Pohovor do zamestnania: máme len obmedzené možnosti poznať vopred nové miesto práce a nových kolegov.
...keď máme nejakú predchádzajúcu skúsenosť, z ktorej vychádzame	???
...keď nie je naše rozhodnutie obzvlášť dôležité	???

Unáhlené závery

V akých situáciách vyvodzujeme závery bez poznania celej pravdy?

Kedy?	Príklad
...keď je náš prístup k informáciám obmedzený	Pohovor do zamestnania: máme len obmedzené možnosti poznať vopred nové miesto práce a nových kolegov.
...keď máme nejakú predchádzajúcu skúsenosť, z ktorej vychádzame	Nadmerné zovšeobecnenie môže viesť k predsudkom (“vidiac jedného som videl všetkých”).
...keď nie je naše rozhodnutie obzvlášť dôležité	???

Unáhlené závery

V akých situáciách vyvodzujeme závery bez poznania celej pravdy?

Kedy?	Príklad
...keď je náš prístup k informáciám obmedzený	Pohovor do zamestnania: máme len obmedzené možnosti poznať vopred nové miesto práce a nových kolegov.
...keď máme nejakú predchádzajúcu skúsenosť, z ktorej vychádzame	Nadmerné zovšeobecnenie môže viesť k predsudkom (“vidiac jedného som videl všetkých”).
...keď nie je naše rozhodnutie obzvlášť dôležité	Pri vyberaní si druhu koláča, farby ponožiek, pri výbere obeda atď. ...

Unáhlené závery “v praxi”

Oblasť	Príklad
<div data-bbox="191 594 537 1039" data-label="Image"> </div> <p data-bbox="206 1086 504 1253">Obálka časopisu <i>Stern</i>, v ktorej boli publikované falošné denníky Hitlera</p>	<p data-bbox="682 572 2410 811">V roku 1983 publikoval nemecký časopis <i>Stern</i> (<i>German for star</i>) možné tajné denníky Adolfa Hitlera, vodcu nacistického režimu v Nemecku (1933-1945). Časopis za ne zaplatil 9,3 milióna nemeckých mariek (okolo 5 miliónov €), hoci už v začiatkoch sa vyskytli podozrenia o ich pravdivosti.</p> <p data-bbox="682 829 2410 939">Napríklad báseň, ktorú podľa denníkov Hitler napísal, bola v roku 1980 potvrdená ako dielo iného spisovateľa.</p> <p data-bbox="682 958 2435 1129">Niekoľko dní po zverejnení denníkov v <i>Sterne</i> prebiehalo vyšetrowanie nemeckého federálneho úradu kriminálnej polície (BKA), ktoré rozhodne poukázalo na zistenie, že denníky sú falošné. Vytvoril ich falšovateľ umenia Konrad Kujau.</p> <p data-bbox="682 1148 2270 1196">Ak by časopis <i>Stern</i> počkal na vyšetrowanie BKA, mohol sa vyhnúť škandálu.</p>

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

(kvôli alternatívne mu cvičeniu si pozrite koniec prezentácie)

Vlastní Marlboro Ku Klux Klan?

legenda	pre a proti	“dôkazy”
<p>Od polovice 80. rokov 19. storočia existovali povesti, podľa ktorých značenie na obaloch cigariet Marlboro naznačovalo ako vlastníka Ku Klux Klan (KKK).</p>	<p>pre: ???</p> <p>proti: ???</p>	 <p>Mar = Mar = jew? lboro = orobl = horrible</p>

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Vlastní Marlboro Ku Klux Klan?

legenda	pre a proti	“dôkazy”
<p>Od polovice 80. rokov 19. storočia existovali povesti, podľa ktorých značenie na obaloch cigariet Marlboro naznačovalo ako vlastníka Ku Klux Klan (KKK).</p>	<p>pre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Červené časti na bielom podklade majú tvar bvelkého písmena “K” • “Mar” sa číta hore nohami ako “jew” (anglicky b“žid”) – “lboro” sa číta v angličtine odzadu ako b“horrible” (“odporný”) = “odporný žid” (vid’ bvpravo) • Motto “veni, vidi, vici” (prišiel som, videl som, bzvítazil som) je považované za slogan Ku Klux bKlanu. <p>proti: ???</p>	 <p>Mar = Mar = jew? lboro = orobl = horrible</p>

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Vlastní Marlboro Ku Klux Klan?

legenda	pre a proti	“dôkazy”
<p>Od polovice 80. rokov 19. storočia existovali povesti, podľa ktorých značenie na obaloch cigariet Marlboro naznačovalo ako vlastníka Ku Klux Klan (KKK).</p>	<p>pre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Červené časti na bielom podklade majú tvar bveľkého písmena “K” • “Mar” sa číta hore nohami ako “jew” (anglicky b“žid”) – “lboro” sa číta v angličtine odzadu ako b“horrible” (“odporný”) = “odporný žid” (vid’ bvpravo) • Motto “veni, vidi, vici” (prišiel som, videl som, bzvíťazil som) je považované za slogan Ku Klux bKlanu. <p>proti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Marlboro bolo založené Philippom Morrisom, bAngličanom; bez vzťahov ku Ku Klux Klanu • Marlboro bolo pomenované po ulici, kde stála btováreň v Londýne: ulica Marlborough • Toto motto nemá žiadne spojenie s KKK 	 <p>Mar = jw = jew? lboro = orbl = horrible</p>

Unáhlené závery “v praxi” - legendy -

Vlastní Ku Klux Klan Marlboro?

Nie!

Ako vznikajú tieto konšpiračné teórie?

???

Ako vznikajú tieto konšpiračné teórie?

- Často sú oveľa vzrušujúcejšie ako skutočnosť!
- Sú založené na tvrdeniach, ktoré sa iba ťažko dajú overiť alebo dokázať (napr. že bb“Veni, Vidi, Vici” by bolo mottom Ku Klux Klanu? Nesprávne!).
- Zamlčujú alternatívne vysvetlenia (napr. že preskupením písmen názvu bb“Marlboro” môžeme dostať rôzne významy; napr. slovo “labor” (anglicky práca) bbalebo “Roma” (anglicky Rím)).
- Legendy sú niekedy postavené na faktoch vytrhnutých z kontextu. Aj význam bbtýchto detailov je veľmi prehnaný (na prvý pohľad sú tri červené K-áčka bbpôsobivé, ale vôbec nič nedokazujú).

Ako vznikajú tieto konšpiračné teórie?

- Existuje viacero príkladov z histórie, keď príslušníci minorít a vydedenci boli beľalošne obvinení z náhodných katastrofických udalostí. Napríklad v stredoveku bebboli často obvinené za zlú úrodu čarodejnice alebo náboženské menšiny.
- Tieto jednoduché vysvetlenia znižovali napätie a strach a poskytovali falošnú bebilúziu kontroly nad situáciou.

Prečo toto robíme?

- Štúdie ukazujú, že veľa ľudí s psychózami (ale nie všetci!) si utvára unáhlené závery na základe niekoľkých málo informácií. Tento spôsob rozhodovania môže ľahko viesť k omylom oproti tomu, keď ho porovnáme so starostlivým zvážením všetkých dostupných informácií.

Prečo toto robíme?

- Štúdie ukazujú, že veľa ľudí s psychózami (ale nie všetci!) si utvára unáhlené závery na základe niekoľkých málo informácií. Tento spôsob rozhodovania môže ľahko viesť k omylom oproti tomu, keď ho porovnáme so starostlivým zvážením všetkých dostupných informácií.
- Vnímanie reality je zmenené pre mnohých (ale nie všetkých!) ľudí s psychózami. Preto môžu dospieť k takým interpretáciám, aké by iní ľudia nebrali do úvahy.

Ako unáhlené závery počas psychózy podporujú chybné interpretácie – príklady

Udalosť	Vysvetlenie v psychóze	Čo sa skutočne stalo
Dátum prepustenia sa posunul dopredu.	Ste presvedčený, že lekári sa už vzdali.	Neočakávane sa uvoľnilo miesto v domove sociálnych služieb.
Do hlavy sa vám natíska myšlienka “nestojíš za nič”.	Ste presvedčený, že je to spôsobené anténou mobilného operátora na streche domu.	Z času na čas má väčšina ľudí skúsenosti s negatívnymi myšlienkami o nich samotných.
Terapeut povedal slovo, ktoré ste práve chceli použiť.	Terapeut dokáže čítať vaše myšlienky.	Toto slovo bolo bežné v danom kontexte rozhovoru.

Môže niekto prispieť nejakou krátkou osobnou skúsenosťou?

Príklad

- Ukážeme vám rôzne obrázky. Pokúste sa prosím určiť správny názov pre každý obrázok a vylúčiť tie, ktoré “nesedia”.

Príklad

- Ukážeme vám rôzne obrázky. Pokúste sa prosím určiť správny názov pre každý obrázok a vylúčiť tie, ktoré “nesedia”.
- Rozprávajte sa o *pre a proti* pre každú možnosť.

Príklad

- Ukážeme vám rôzne obrázky. Pokúste sa prosím určiť správny názov pre každý obrázok a vylúčiť tie, ktoré “nesedia”.
- Rozprávajte sa o *pre a proti* pre každú možnosť.
- Uvedte prosím pri vašom úsudku aj stupeň istoty.
- Obzvlášť si všímajte to, čo jasne vylučuje jednu z možností.

- a. Priznanie k nevere
- b. Dvoreníe
- c. Oznámenie úmrtia príbuzného
- d. Predavač kvetín

- a. Priznanie k nevere
- b. Dvoreníe
(Karl Zewy, 1896)
- c. Oznámenie úmrtia príbuzného
- d. Predavač kvetín

- a. Mních
- b. Pijan
- c. Čítajúci chemik
- d. Knihomoľ

- a. Mních
- b. Pijan
- c. Čítajúci chemik
(Johann Peter von Langer, 1756-1824)
- d. Knihomoľ

- a. Sluhova izba
- b. Imaginárny invalida
- c. Chudobný básnik
- d. Útulok pre bezdomovcov

- a. Sluhova izba
- b. Imaginárny invalida
- c. Chudobný básnik
(Carl Spitzweg, 1835)
- d. Útulok pre bezdomovcov

- a. Zlá čarodejnica
- b. Obdivujúci chlapec
- c. Zlodej topánok
- d. Pokarhanie

- a. Zlá čarodejnica
- b. Obdivujúci chlapec
- c. Zlodej topánok
- d. Pokarhanie
(Ferdinand Georg Waldmüller, 1846)

- a. Návšteva
- b. Zahĺbený do štúdia
- c. Básnik
- d. Knižnica starého otca

- a. Návšteva
(Carl Spitzweg, 1849)
- b. Zahĺbený do štúdia
- c. Básnik
- d. Knižnica starého otca

voliteľné: Videoklip

voliteľné: videoprezentácie, ktorých adresy s dnešnými témami sú dostupné na nasledujúcej web stránke:

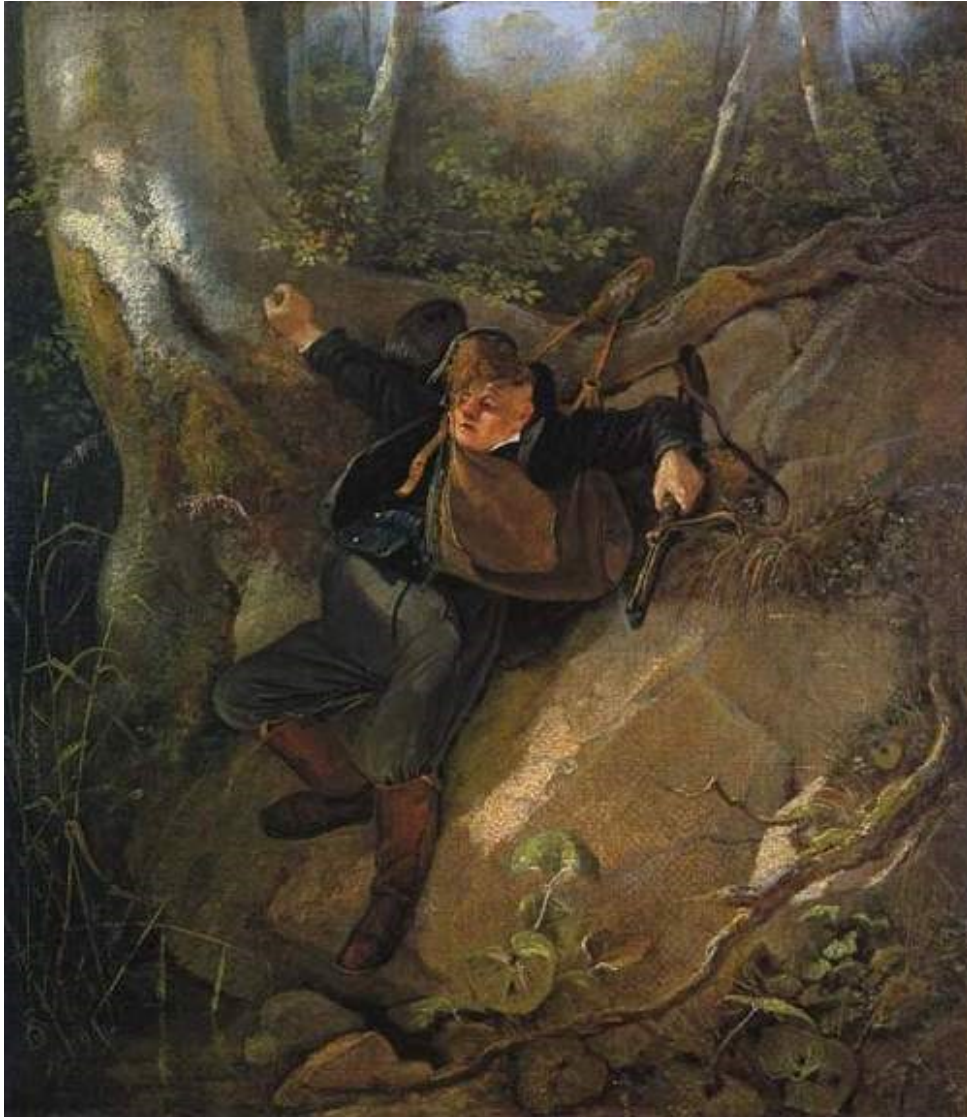
http://www.uke.de/mct_videos

Po pozretí videa môžete diskutovať, ako to súvisí s dnešnou témou.

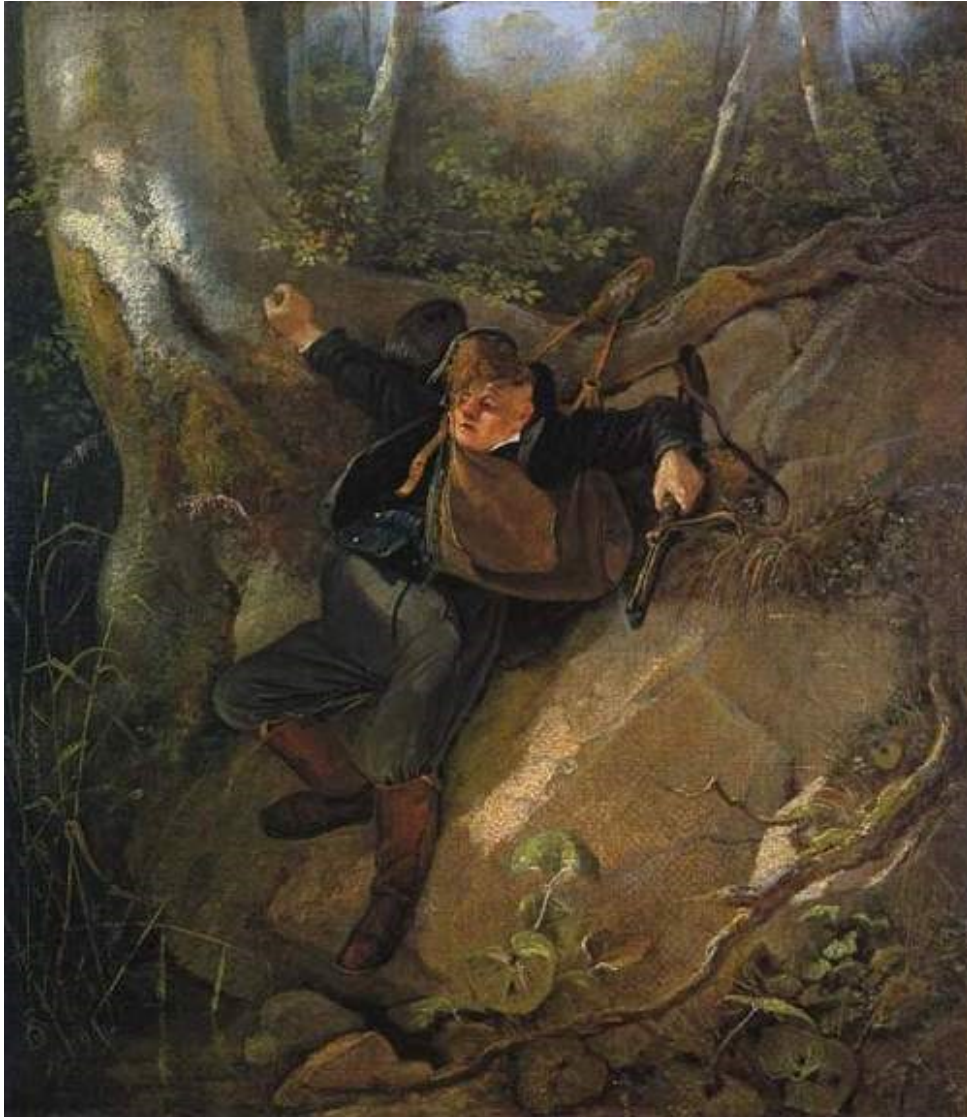
[pre trénerov:

Niektoré klipy obsahujú jazyk, ktorý nie je vhodný pre všetkých poslucháčov a pre všetky kultúry. Starostlivo si pozrite videá pred ich premietaním prosím.]

- a. Tvárou v tvár príšere
- b. Opilec
- c. Nočná mora
- d. Nehoda pri love

- a. Tvárou v tvár príšere
- b. Opilec
- c. Nočná mora
- d. Nehoda pri love
(Carl Spitzweg, 1839)

- a. Oslava
- b. List Kozákov
- c. Pretláčanie rúk
- d. Pred bitvou

- a. Oslava
- b. List Kozákov
(Ilja Jefimowitsch Repin, 1891)
- c. Pretláčanie rúk
- d. Pred bitvou

- a. Oslava narodenín dieťaťa
- b. Učenec
- c. Odpočinok pútnika
- d. Optik

a. Oslava narodenín dieťaťa

b. Učenec

c. Odpočinok pútnika

d. Optik

(Frederick Daniel Hardy, 1826-1911)

- a. Travič zo Salamanky
- b. Predavač vody v Seville
- c. Ochutnávanie vína v Malage
- d. Alkoholik z Madridu

- a. Travič zo Salamanky
- b. Predavač vody v Seville
(Diego Velázquez, 1623)
- c. Ochutnávanie vína v Malage
- d. Alkoholik z Madridu

- a. Gavalier
- b. Nedeľná prechádzka
- c. Vdovec
- d. Odmietnutý milovník

- a. Gavalier
- b. Nedeľná prechádzka
- c. Vdovec
(Carl Spitzweg, 1844)
- d. Odmietnutý milovník

- a. Pedikúra
- b. Vyšetrenie
- c. Amputácia
- d. Ctiteľ

- a. Pedikúra
(Edgar Degas, 1873)
- b. Vyšetrenie
- c. Amputácia
- d. Ctiteľ

- a. Naháňačka
- b. Bezdomovci
- c. Nepovolený vstup
- d. Zlodeji ovocia

- a. Naháňačka
- b. Bezdomovci
- c. Nepovolený vstup
- d. Zlodeji ovocia
(Hermann Kauffmann, 1848)

- a. Žatva
- b. Večerná modlitba
- c. Pohreb
- d. Povaľač

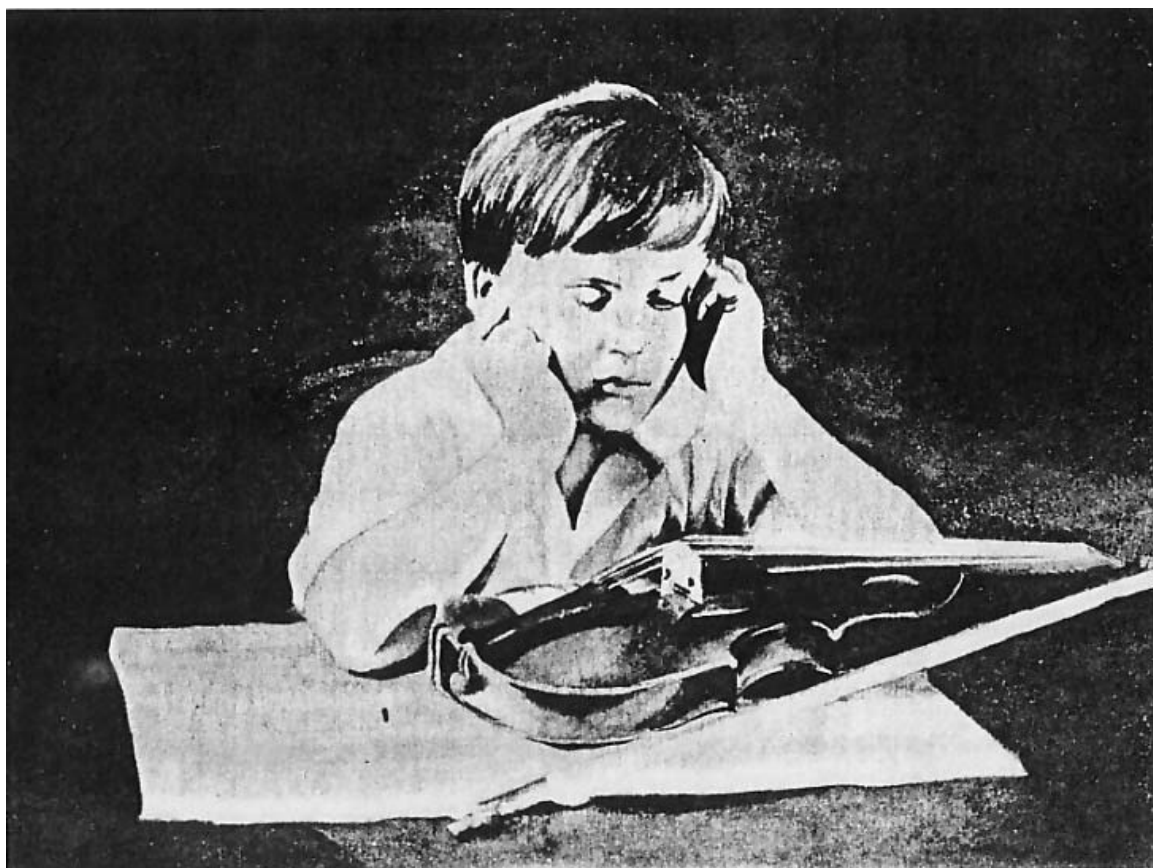
- a. Žatva
- b. Večerná modlitba
(Jean-Fancois Millet, 1859)
- c. Pohreb
- d. Povaľač

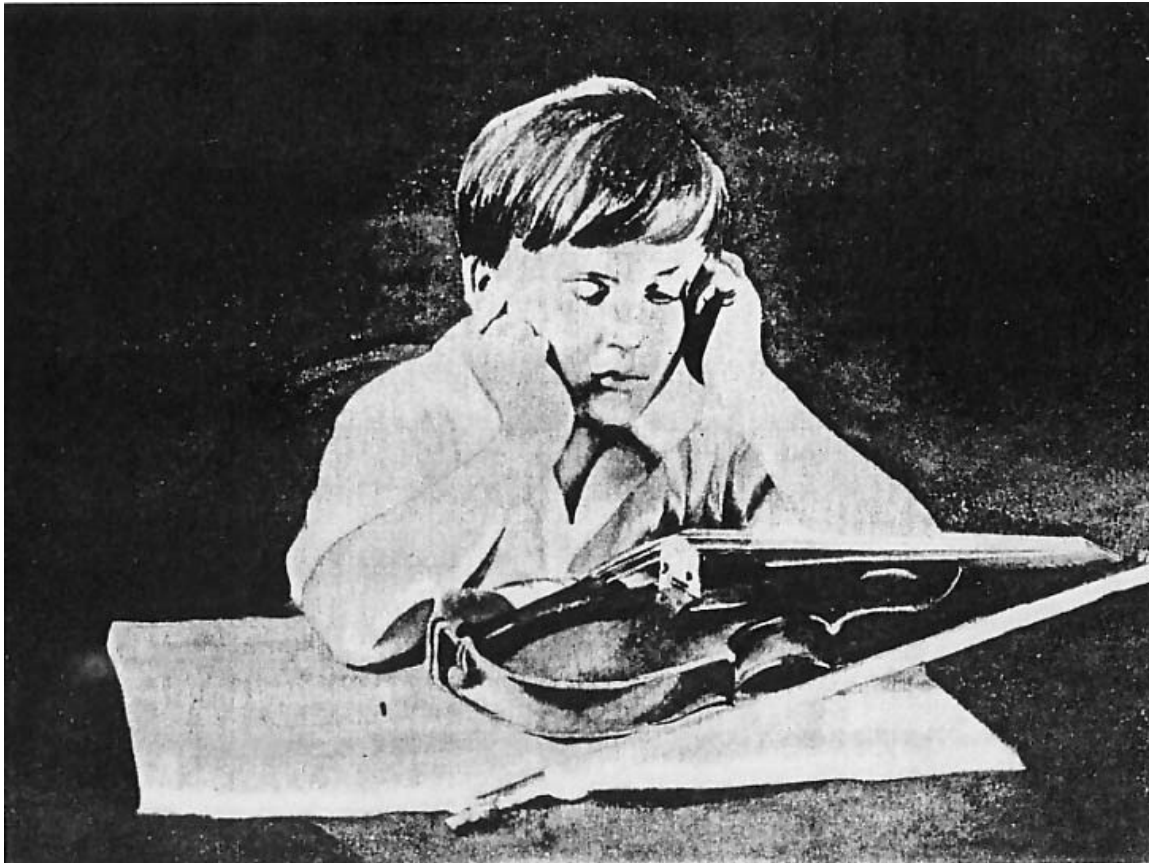
- a. Prechádzka
- b. Čakanie na rybársku loď
- c. Trúchliaci
- d. Na úteku

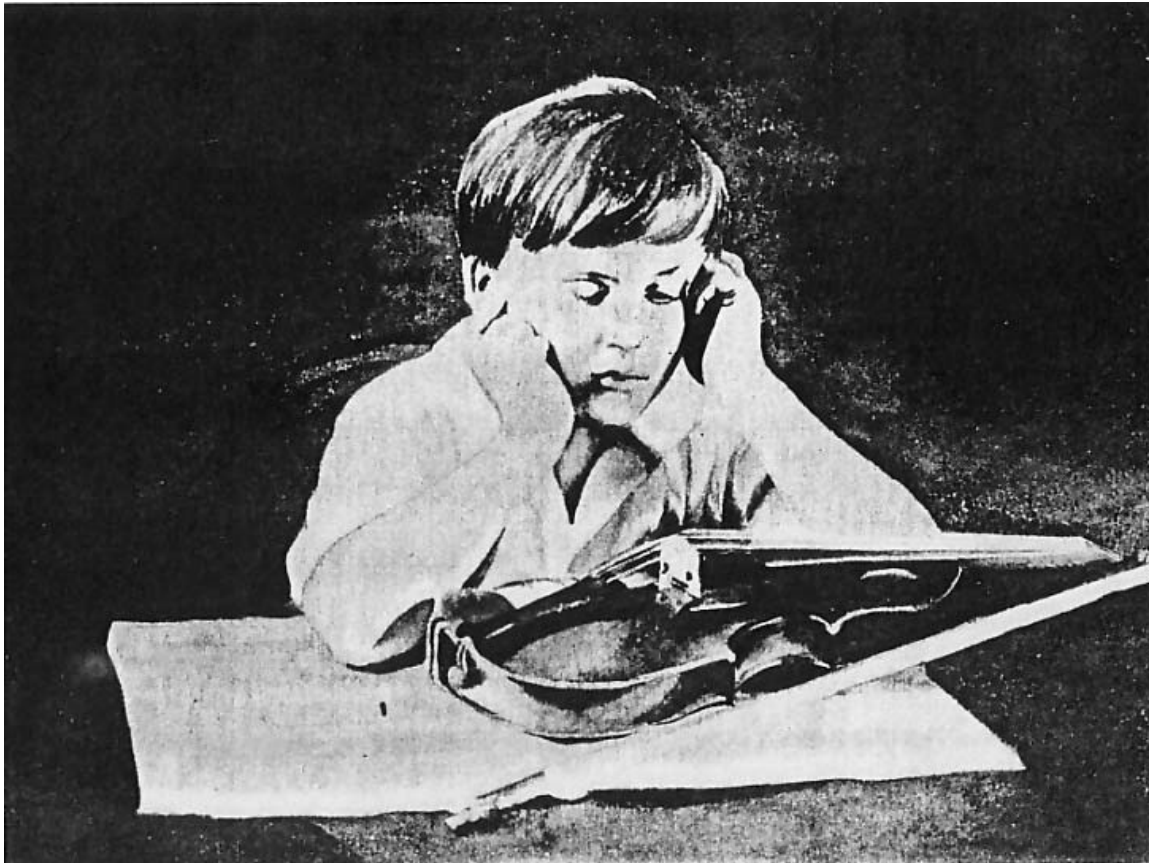
- a. Prechádzka
- b. Čakanie na rybársku loď
(Philip Lodewijk F. Sadée, 1837-1904)
- c. Trúchliaci
- d. Na úteku

Čo sa stalo?

- a. Chlapec nenávidí hranie na husliach, ale jeho rodičia ho k tomu nútia.
- b. Slepý chlapec túži po tom, aby vedel hrať na husle.
- c. Chlapec zlomil otcove vzácne husle a bojí sa mu to povedať.
- d. Chlapec je talentovaný hudobník, ktorý sa sústreďí pred nadchádzajúcim koncertom.

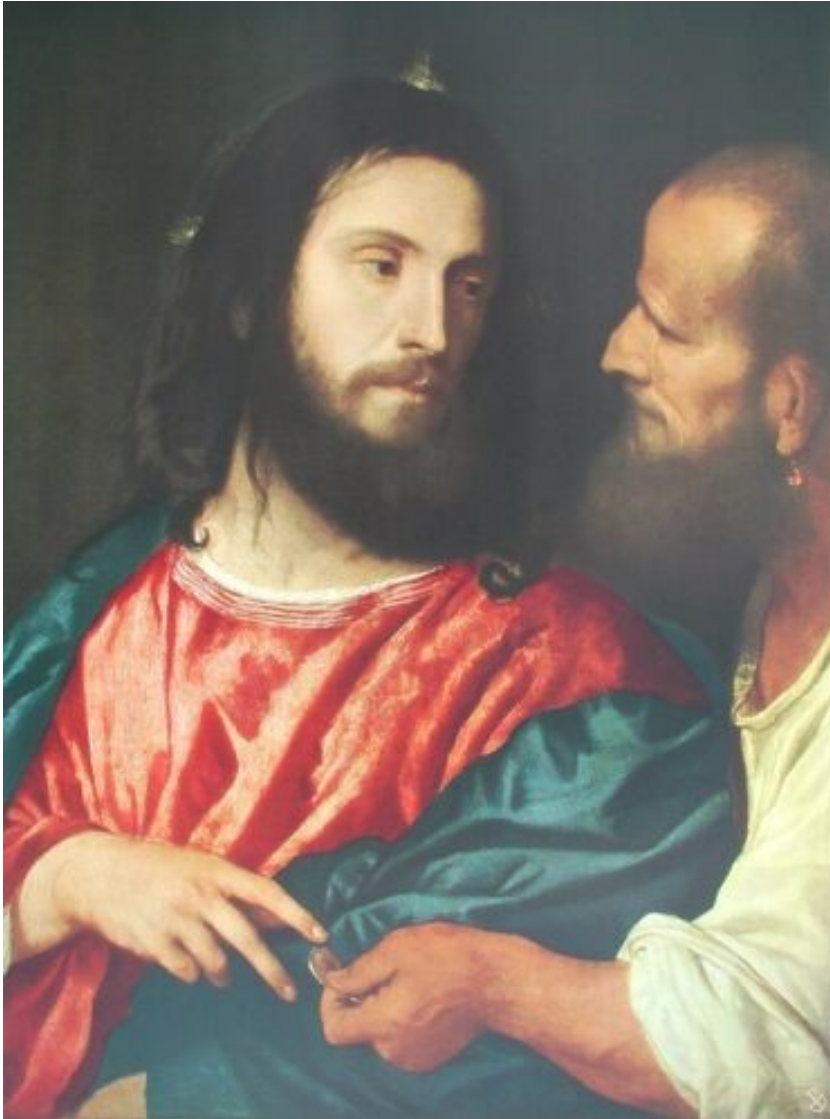
- a. Chlapec nenávidí hranie na husliach, ale jeho rodičia ho k tomu nútia.
- b. Slepý chlapec túži po tom, aby vedel hrať na husle.
- c. Chlapec zlomil otcove vzácne husle a bojí sa mu to povedať.
- d. Chlapec je talentovaný hudobník, ktorý sa sústreďí pred nadchádzajúcim koncertom.

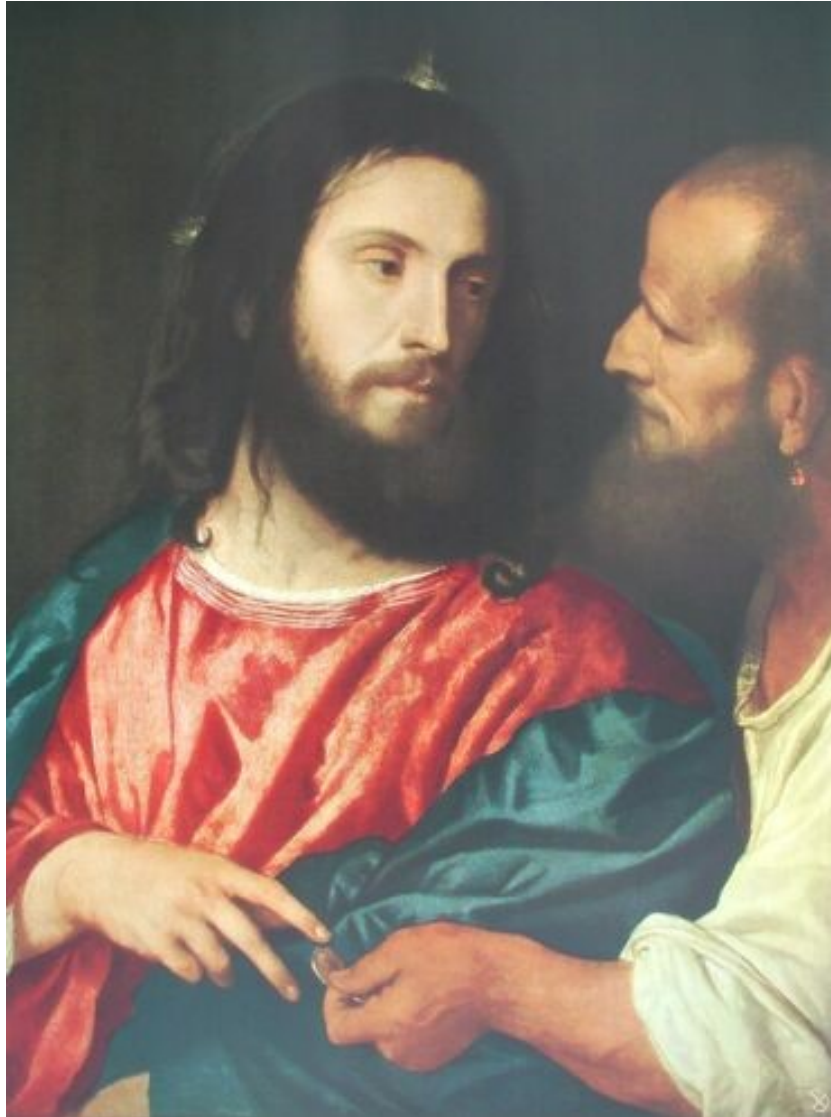
- a. Lúbostný list
- b. Zlý sused
- c. Premiestnenie
- d. Topograf

- a. Lúboštný list
(Carl Spitzweg, 1860)
- b. Zlý sused
- c. Premiestnenie
- d. Topograf

- a. Úplatok
- b. Mesiáš
- c. Vyberač daní
- d. Šľachtic a pirát

- a. Úplatok
- b. Mesiáš
- c. Vyberač daní
(Tizian, 1524)
- d. Šľachtic a pirát

- a. Opitý hlupák
- b. Šepkajúce ženy
- c. Žiadosť o tanec
- d. Pohrebná hostina

- a. Opitý hlupák
- b. Šepkajúce ženy
- c. Žiadosť o tanec
(Peter Buamgartner, 1834-1911)
- d. Pohrebná hostina

- a. Svedkovia vraždy
- b. Dráma
- c. V kine
- d. Utekajúca nevesta

- a. Svedkovia vraždy
- b. Dráma
(Daumier Honoré, 1831/32)
- c. V kine
- d. Utekajúca nevesta

Prenos do každodenného života

Ciele učenia:

- Keď sú rozhodnutia dôležité a vážne, je lepšie neponáhľať sa v rozhodnutiach a brať do úvahy všetky dôležité informácie (“dvakrát meraj a raz strihaj”).

Prenos do každodenného života

Ciele učenia:

- Keď sú rozhodnutia dôležité a vážne, je lepšie neponáhľať sa v rozhodnutiach a brať do úvahy všetky dôležité informácie (“dvakrát meraj a raz strihaj”).
- **Príklad:** Muž bľaboce: *je opitý?*
- Pozorujte ho bližšie: prichádza z nejakého baru alebo zápacha od alkoholu?
Muž môže byť rečovo postihnutý po mŕtvici, alebo má rečovú vadu.

Prenos do každodenného života

Ciele učenia:

- Keď sú rozhodnutia dôležité a vážne, je lepšie neponáhľať sa v rozhodnutiach a brať do úvahy všetky dôležité informácie (“dvakrát meraj a raz strihaj”).
- **Príklad:** Muž bľaboce: *je opitý?*
- Pozorujte ho bližšie: prichádza z nejakého baru alebo zápacha od alkoholu?
Muž môže byť rečovo postihnutý po mŕtvici, alebo má rečovú vadu.
- Pamätajte si, že unáhlené závery zvyšujú riziko chýb.
- Pri menej dôležitých udalostiach sa môžeme rozhodovať aj rýchlo (napr. výber jogurtu alebo druhu koláča, výber čísel do lotérie).

Prenos do každodenného života

Ciele učenia:

- Keď sú rozhodnutia dôležité a vážne, je lepšie neponáhľať sa v rozhodnutiach a brať do úvahy všetky dôležité informácie (“dvakrát meraj a raz strihaj”).
- **Príklad:** Muž bľaboce: *je opitý?*
- Pozorujte ho bližšie: prichádza z nejakého baru alebo zápacha od alkoholu?
Muž môže byť rečovo postihnutý po mŕtvici, alebo má rečovú vadu.
- Pamätajte si, že unáhlené závery zvyšujú riziko chýb.
- Pri menej dôležitých udalostiach sa môžeme rozhodovať aj rýchlo (napr. výber jogurtu alebo druhu koláča, výber čísel do lotérie).
- Mýliť sa je ľudské – buďte pripravený na možnosť, že sa pomýlite.

Prenos do každodenného života

Ciele učenia:

- Keď sú rozhodnutia dôležité a vážne, je lepšie neponáhľať sa v rozhodnutiach a brať do úvahy všetky dôležité informácie (“dvakrát meraj a raz strihaj”).
- **Príklad:** Muž bľaboce: *je opitý?*
- Pozorujte ho bližšie: prichádza z nejakého baru alebo zapácha od alkoholu?
Muž môže byť rečovo postihnutý po mŕtvici, alebo má rečovú vadu.
- Pamätajte si, že unáhlené závery zvyšujú riziko chýb.
- Pri menej dôležitých udalostiach sa môžeme rozhodovať aj rýchlo (napr. výber jogurtu alebo druhu koláča, výber čísel do lotérie).
- Mýliť sa je ľudské – buďte pripravený na možnosť, že sa pomýlite.
- Postavte dôležité rozhodnutia na pevných faktoch. Hádanie naslepo je “zlým radcom.” Odčleňte vždy dôležité od zlých záverov.

Ako toto súvisí so psychózou?

Mnohí (ale nie všetci!) ľudia so psychózou majú sklon k unáhleným záverom a k formovaniu vyhranených názorov. Tento spôsob uvažovania môže byť zosilnený, keď sme pod tlakom a chceme znížiť napätie.

Ako toto súvisí so psychózou?

Mnohí (ale nie všetci!) ľudia so psychózou majú sklon k unáhleným záverom a k formovaniu vyhranených názorov. Tento spôsob uvažovania môže byť zosilnený, keď sme pod tlakom a chceme znížiť napätie.

Skutočný príklad: Emil chcel ísť svojim autom na univerzitu, ale nemohol nájsť kľúče. Myslel si, že mu ich ukradol správca internátu, aby mu znemožnil ísť autom.

Kontext: Bol presvedčený, že ľudia na univerzite ho chcú vypudiť.

Ale: Prečo by mal mať správca internátu záujem na tom, aby dostal Emila z univerzity; ako by sa dostal k jeho kľúčom od auta?

Ako toto súvisí so psychózou?

Mnohí (ale nie všetci!) ľudia so psychózou majú sklon k unáhleným záverom a k formovaniu vyhranených názorov. Tento spôsob uvažovania môže byť zosilnený, keď sme pod tlakom a chceme znížiť napätie.

Skutočný príklad: Emil chcel ísť svojim autom na univerzitu, ale nemohol nájsť kľúče. Myslel si, že mu ich ukradol správca internátu, aby mu znemožnil ísť autom.

Kontext: Bol presvedčený, že ľudia na univerzite ho chcú vypudiť.

Ale: Prečo by mal mať správca internátu záujem na tom, aby dostal Emila z univerzity; ako by sa dostal k jeho kľúčom od auta?

Kým niekoho obviníte, mali by ste získať informácie z čo najväčšieho množstva zdrojov a porozprávať sa o možných rôznych vysvetleniach s ľuďmi, ktorým dôverujete.

Ďakujem vám za pozornosť!

pre trénerov:

Rozdajte pracovné listy. Predstavte našu aplikáciu COGITO (na stiahnutie zdarma).

www.uke.de/mct_app

Pictures used in this module are reproduced with indirect (creative commons license) or direct permission of the artists listed below, for which we would like to express our gratitude! A full list can be obtained via www.uke.de/mct. If we have involuntarily breached copyright, please accept our apologies. In this case, we kindly ask creators for their permission to use their work under the “fair use” policy.

Die in diesem Modul verwendeten Bilder wurden mit der indirekten (creative commons Lizenz) oder direkten Zustimmung der untenstehenden Künstler reproduziert, wofür wir uns herzlich bedanken möchten! Eine vollständige Liste ist hinterlegt auf www.uke.de/mkt. Sollten wir unbeabsichtigt gegen das Urheberrecht verstoßen haben, so bitten wir dies vielmals zu entschuldigen und bitten nachträglich um die Verwendungserlaubnis.

Name Photographer/Artist Name Fotograf/Künstler	Source/ Quelle	Picture Name/ Name des Bildes	CC = used with corresponding creative commons license; PP = used with personal permission of artist CC = genutzt unter creative commons Lizenz, PP = verwendet mit persönlicher Zustimmung des Künstlers	Description/Kurzbeschreibung
Obálka časopisu <i>Stern</i>	GHDI – Image (ghi-dc.org)	---	Toto dielo je chránené licenciou podľa autorských práv. Ak máte podozrenie na ich porušenie, kontaktujte nás prosím.	Predná strana časopisu <i>Stern</i>
miss_blackbutterlfy	flickr	“One thousand Americans stop smoking every day - by dying. They say Nicotine patches are great. Stick one over each eye and you can't find your cigarettes.”	CC	Marlboro cigarette boxes/Marlboro Zigarettenschachteln

All reproduced paintings are in the public domain because their copyright has expired (all artists died more than 70years ago).

Alle abgebildeten Kunstwerke sind gemeinfrei (“public domain”), da die Schutzfrist des Urheberrechts unseres Wissens abgelaufen ist (“public domain”; alle Künstler verstarben vor mindestens 70 Jahren). Alle Reproduktionen gelten ebenfalls als gemeinfrei.

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Legenda	Konšpirační teoretici	“Dôkaz”
<p>Údajne sa v roku 1969 nikdy neskutočnilo pristátie na mesiaci a bolo urobené iba na oko.</p>	<p>Údajné motívy USA:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Technologické víťazstvo” v závode vo vesmírnom cestovaní so Sovietskym zväzom, ktorý pred tým úspešne vypustil satelit do vesmíru 2. Odvedenie pozornosti od vojny vo Vietname 3. NASA sfalšovala pristátie na mesiaci kvôli strachu zo zníženia vládneho rozpočtu 	

Unáhlené závery “v praxi”

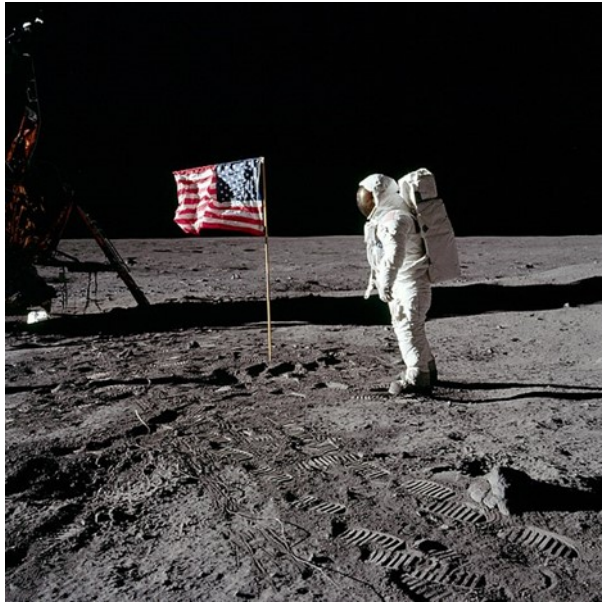
- legendy -

Legenda	Pre a proti	“Dôkaz”
<p>Údajne sa v roku 1969 nikdy neskutočnilo pristátie na mesiaci a bolo urobené iba na oko.</p>	<p>Pre: ???</p>	

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Legenda	Pre a proti	“Dôkaz”
<p>Údajne sa v roku 1969 nikdy neskutočnilo pristátie na mesiaci a bolo urobené iba na oko.</p>	<p>Pre:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. “Vejúca vlajka”: nemožné pretože na mesiaci nie je žiadna atmosféra /vietor 2. Fotky oblohy bez hviezd a odlišných tieňov naznačujú výtvar filmového štúdia 3. Rádiová správa kozmonauta Armstronga: Príliš rýchlo odpovedá na poslednú vetu prezidenta Nixona. Rádiové signály potrebujú viac času na to, aby sa dostali na Zem, oproti tomu koľko to trvalo pri odpovedi Armstrongovi 	

Unáhlené závery “v praxi”

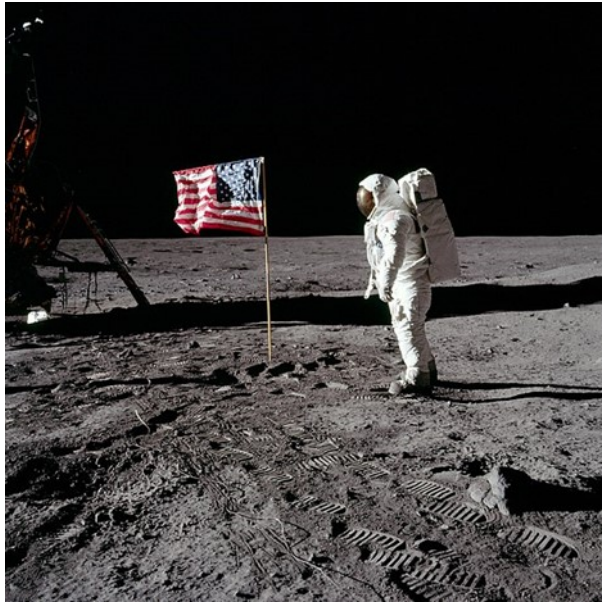
- legendy -

Legenda	Pre a proti	“Dôkaz”
<p>Údajne sa v roku 1969 nikdy neskutočnilo pristátie na mesiaci a bolo urobené iba na oko.</p>	<p>Proti: ???</p>	

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Legenda	Pre a proti	“Dôkaz”
<p>Údajne sa v roku 1969 nikdy neskutočnilo pristátie na mesiaci a bolo urobené iba na oko.</p>	<p>Proti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Viatie vlajky bolo spôsobené vrazením jej tyče do mesačného povrchu a podporené pripevnenou podperou 2. Nočné fotografie nemôžu zachytiť slabé svetelné zdroje vzhľadom na dobu expozície → žiadne hviezdy 3. Meniace sa tieň boli spôsobené nerovným povrchom Mesiaca 4. Rozhovor bol upravený za účelom odstránenia pôvodnej odmlky v Nixonovom a Armstrongovom dialógu 	

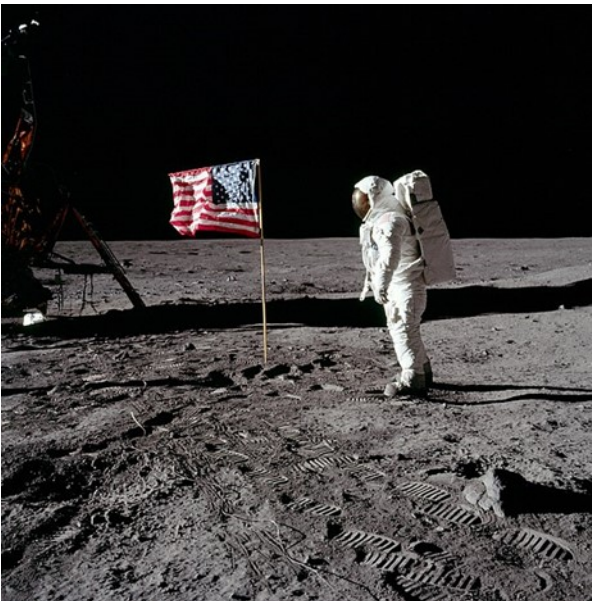

Unáhlené závery “v praxi”

- legendy -

Bolo pristátie na mesiaci sfalšované vládou USA?

Nie!

Režisér Roland Emmerich (Deň nezávislosti):
“Pristátie na Mesiaci (...) bolo až príliš dobré. Nebolo možné zinscenovať takúto vec v 60-tych rokoch 20. storočia. Aj s dnešným vybavením by to predstavovalo problémy.”

Zdroj: nemecká televízna stanica ZDF: “Vorsicht Verschwörung” (Pozor na konšpirácie)

Ako vznikajú takéto legendy a iné konšpiračné teórie?

???

Ako vznikajú takéto legendy a iné konšpiračné teórie?

- Často sú zaujímavejšie ako realita.
- Sú postavené na faktoch, ktoré sú len ťažko overiteľné a ľudia im tak ľahko uveria (napr., vejúca vlajka naznačuje, že fotky boli vyrobené na Zemi).
- Zamlčujú alternatívne vysvetlenia (napr. obloha bez hviezd by mohla byť vysvetlená technickými obmedzeniami nočného fotografovania).
- Legendy argumentujú faktami bez zohľadnenia kontextu a zatláčajú ich do vlastných obmedzení.